

Lausunto Suomen meriympäristön tila-arviosta 2024

Rakennus- ja ympäristölautakunta 31.01.2024 § 15
1050/11.05.03/2023

Valmistelija	Ympäristönsuojelutarkastaja Marie Hentula, puh. 050 470 7860 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Oheismateriaali	http://www.ymparisto.fi/vaikutavesiin/merenhoito
Esittelijä	Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Päivi Paavilainen, puh. 040 6277 470 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle, että Paraisten kaupunki antaa asiassa seuraavan lausunnon: Paraisten kaupunki saariston sydämessä painottaa hyvän merenhoidon tilan saavuttamista. Kun keskustellaan ja suunnitellaan toimenpiteitä Itämeren ravinnekuormituksen vähentämiseksi, tulee kuitenkin muistaa, että Itämeren heikko tila johtuu pohjimmiltaan sen morfologiasta ja vesimassan pysyvistä suolakerrostuneisuudesta. Suolakerrostuneisuus aiheuttaa sen, että Itämeren syvävedet eivät saa runsashappista vettä syksyisin ja keväisin inversion yhteydessä eivätkä myrskyjen yhteydessä. Suuri osa Itämeren syvävesistä kärsii näin ollen hapenpuutteesta. Hapenpuute johtaa vuorostaan siihen, että sedimenteistä vapautuu moninkertaisesti ulkoista kuormitusta suurempia fosforimääriä. Sedimenttitutkimukset ovat osoittaneet, että Itämeressä on ollut hapettomia pohjia ja sinileväkukintoja jopa tuhansia vuosia. Tilanne on pahentunut viime vuosikymmeninä johtuen siitä, että suolapulseja Pohjanmereltä tulee yhä vähemmän ja epäsäännöllisemmin. Suolapulsit Pohjanmereltä ovat ainoa luonnollinen mekanismi, joka tuo runsashappista vettä Itämeren syvävesiin. Tuhansien vuosien kuluessa kertynyt syvän veden ravinnevarasto hidastaa Itämeren tilan parantumista ulkoisen ravinnekuormituksen tehokkaasta vähentämisestä huolimatta. Maa- ja metsätalouden valumien ollessa suurimmat ulkoisen rehevöittämisen aiheuttajat olisi perusteltua keskittyä valuma-alueen maaperän hyvän kunnan saavuttamiseen sekä hulevesien viivyttämiseen ja rehevöittävien ravinteiden mereen pääsyn ehkäisyyn. Hyvinvoiva maaperä sisältää riittävästi orgaanista ainetta, on sopivan rakeista ja pidättää enemmän vettä, jolloin myös kuivuuden haitat vähenevät. Lisäksi hyvinvoiva maaperä pienentää ravinteiden huuhtoutumisen valumavesien mukana, jolloin vesistöihin valuu vähemmän ravinteita ja peltojen keinolannoituksen tarve vähitellen pienenee. Valumavesien pidättämistä luonnonmukaisilla ratkaisuilla tulisi lisätä. Ruoppausta olisi aina tarpeen harkita tarkkaan. Ihmiselle suotuisa ympäristö ei valitettavasti aina ole muiden eliöiden parhaaksi ja monesti voi syntyä tiedon ja toiminnan välille ristiriita. Luonto ja ympäristö muuttuu, eikä esimerkiksi maisema pysy aina samana, vaan esimerkiksi jo maankohoaminen voi muokata sitä eriasteisesti. Ruoppaus voi paikallisesti tuhota esimerkiksi kalojen kutupaikkoja ja vapauttaa sedimentistä ravinteita. Haitallisten ja vaarallisten aineiden aiheuttama riski merelle olisi syytä minimoida. Eri ikäisiä ja kuntoisia aluksia sekä kelluu, että makaa merenpohjassa ja ne voivat pahimmillaan aiheuttaa öljy- tai kemikaalionnettomuuden. Kunnilla ei ole resursseja kartoittaa kaikkia tällaisia aluksia tai niiden tilaa, ja tähän

tarvittaisiin valtakuntatasoinen ratkaisu. Kemikaali- tai öljyonnettomuus on aina ekologisesti erittäin haitallinen tapahtuma, mutta myös taloudellisesti merkittävä kustannus, kun alueen ympäristöä aletaan kunnostaa. Tällaiset onnettomuudet voivat lisäksi aiheuttaa alueen ihmisille viihtyisyyshaittoja pitkäksi aikaa. Paraisten kaupungin näkemyksen mukaan sekä valuma-alueilla, että rannikolla on edelleen jatkettava yhteistyötä kohti yhteistä päämäärää.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (kaupunginhallituksen lopullisen käsittelyn jälkeen) kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi